

# The Causal Relationship between Attachment Styles and Marital Satisfaction Through Meditation of Dependence on Cell Phone in Nurses in Ahvaz City: Providing a Proposed Model

Azemi K.<sup>1</sup> *PhD*, Maktabi Gh.\* *PhD*, Garavand Y.<sup>2</sup> *PhD*, Amini M.<sup>3</sup> *M.A*

\* Department of Educational Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.

<sup>1</sup> Department of Educational Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.

<sup>2</sup> Department of Educational Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.

<sup>3</sup> Department of Educational Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.

## Abstract

**Aims:** Humans have biological demands for forming attachment to social partners and it seems that dependence can be inhuman and inanimate purposes such as cell phone. Therefore, the present study examined the predictors of marital satisfaction in the form of a causal model. In this regard, attachment styles were considered as exogenous variables, cell phone dependency, intermediate variables, and marital satisfaction of exogenous variables.

**Method & Methods:** The research method was correlation of the type of path analysis. The statistical population consisted of all nurses of Ahvaz hospitals in 2018, that 240 nurses were selected by multi-stage random sampling method. The research tools were the attachment style scales; dependence on cell phone and marital satisfaction. To evaluate the proposed model, the SPSS version 23 and AMOS version 22 were used and the bootstrap method was used to determine the significance of indirect relationships.

**Findings:** The findings indicated that secure attachment both directly ( $p < 0.001$ ) and through mediating the dependence on cell phone, which was a negative predictor of marital satisfaction ( $p < 0.001$ ). Also, secure attachment is a significant negative predictor of cell phone dependency ( $p < 0.001$ ). In addition, insecure attachment was a positive and significant predictor for dependence on cell phone ( $p < 0.001$ ), and mediates the relationship between dependence on cell phone and marital satisfaction ( $p < 0.001$ ). Finally, cell phone dependency was a significant negative predictor of marital satisfaction ( $p < 0.001$ ).

**Conclusion:** In general findings showed that insecure attachment is more susceptible to using cell phones than those who have a secure attachment to fill their attachment emotional emptiness. This in turn leads to harmful effects on marital satisfaction of couples in families.

## Keywords:

Attachment: [<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/?term=Attachment>];

Cell Phone: [<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/?term=cell+phone>];

Nurses: [<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/?term=Nurses>];

---

\*Corresponding Author

Tel: +9166035985

Fax: 06133330011

Address: Department of Educational Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Shahid Chamran University Ahvaz, Ahvaz, Iran.

ghmaktabi@gmail.com

Received: 2018/Sep/08

Accepted: 2018/ Oct /16

ePublished: 2019/Jan/27

## رابطه علی سبک‌های دل‌بستگی با رضایت زناشویی از طریق میانجی‌گری وابستگی به تلفن همراه در پرستاران شهر اهواز: ارائه یک مدل پیشنهادی

کامیار عظیمی PhD

گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

\* غلامحسین مکتبی PhD

گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

باسر گراوند PhD

گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

مرضیه امینی MSc

گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

### چکیده

**اهداف:** انسان‌ها دارای خواسته‌های بیولوژیکی برای تشکیل وابستگی به شریک‌های اجتماعی هستند و به نظر می‌رسد که وابستگی حتی به اهداف غیرانسانی و بی‌جان نظیر تلفن همراه نیز شکل می‌گیرد. لذا، پژوهش حاضر در قالب یک مدل علی، پیش‌آیند‌های رضایت زناشویی را بررسی کرد. در این راستا، سبک‌های دل‌بستگی به عنوان متغیرهای برون‌زاد، وابستگی به تلفن همراه متغیر واسطه‌ای و رضایت زناشویی متغیر برون‌زاد مدل در نظر گرفته شدند.

**مواد و روش‌ها:** روش پژوهش، همبستگی از نوع تحلیل مسیر بود. جامعه آماری شامل کلیه پرستاران بیمارستان‌های شهر اهواز در سال ۱۳۹۶ بودند که ۲۴۰ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای از بین آن‌ها انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش مقیاس‌های سبک‌های دل‌بستگی، وابستگی به تلفن همراه و رضایت زناشویی بود. برای ارزیابی مدل پیشنهادی پژوهش از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۳ و AMOS نسخه ۲۲ و برای تعیین معنی‌داری روابط غیرمستقیم از روش بوت استرپ استفاده شده است.

**یافته‌ها:** یافته‌ها نشان داد که دل‌بستگی ایمن هم به طور مستقیم ( $p < 0/001$ ) و هم به واسطه‌گری وابستگی به تلفن همراه پیش‌بینی‌کننده منفی معنادار رضایت زناشویی است ( $p < 0/001$ ). همچنین، دل‌بستگی ایمن پیش‌بینی‌کننده منفی معنادار وابستگی به تلفن همراه است ( $p < 0/001$ ). افزون بر این، دل‌بستگی نایمن علاوه بر این که به شیوه مستقیم و مثبت، وابستگی به تلفن همراه را پیش‌بینی می‌کند ( $p < 0/001$ )، به واسطه‌گری وابستگی به تلفن همراه نیز رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کند ( $p < 0/001$ ). در نهایت، وابستگی به تلفن همراه پیش‌بینی‌کننده منفی معنادار رضایت زناشویی بود ( $p < 0/001$ ). **نتیجه‌گیری:** یافته‌ها در مجموع بیانگر آن بود که افراد دارای دل‌بستگی نایمن نسبت به کسانی که از دل‌بستگی ایمن برخوردارند، جهت پر کردن خلأ عاطفی دل‌بستگی خود، بیشتر مستعد استفاده از تلفن همراه هستند که این خود زمینه‌ساز آثار مخربی بر رضایت زناشویی زوجین در خانواده‌ها می‌باشد.

**کلیدواژه‌ها:** دل‌بستگی، پرستاران، تلفن همراه.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۵/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۷/۲۴

\*نویسنده مسئول: ghmaktabi@gmail.com

### مقدمه

امروزه خانواده به عنوان یک نظام اجتماعی تعریف می‌شود که دست‌کم سه نسل را در بر گیرد. همچنین در این زیست‌بوم، افراد از طریق علائق و دل‌بستگی‌های هیجانی نیرومندی، دیرپا و متقابل با یکدیگر پیوند خورده‌اند<sup>[1]</sup>. به همین جهت، خانواده به عنوان یکی از بنیادی‌ترین نهاد‌های اجتماعی با برقراری و ایجاد رابطه زناشویی به وجود آمده و هسته

اصلی جامعه را شکل می‌دهد؛ به طوری که خانواده و جامعه سالم وابسته به روابط زناشویی رضایت‌بخش است<sup>[2,3]</sup>. از این رو، اهمیت شناخت و بررسی عواملی که سبب قوام و استحکام این نهاد اجتماعی می‌گردند، می‌تواند گامی مفید در راستای ارتقای سطح فرهنگ جامعه باشد.

در این میان رضایت زناشویی (Marital Satisfaction) جایگاه ویژه‌ای در حوزه‌های روان‌شناسی خانواده و بهداشت روانی یافته است، به طوری که هر روز بر شمار پژوهش‌های مرتبط با این حوزه افزوده می‌شود<sup>[4]</sup>.

رضایت زناشویی، انطباق بین وضعیت موجود و وضعیت مورد انتظار است. طبق این تعریف، زمانی رضایت زناشویی محقق می‌شود که وضعیت موجود در زناشویی، با وضعیت مورد انتظار فرد منطبق باشد<sup>[5]</sup>. در واقع، رضایت زناشویی به حالتی اطلاق می‌شود که طی آن زوجین از ازدواج با یکدیگر و باهم بودن احساس شادمانی و رضایت دارند<sup>[6]</sup>. با این وجود، شواهد گویای این حقیقت است که زوجین در عصر حاضر در برقراری و حفظ روابط صمیمانه و داشتن زندگی زناشویی رضایتمند با مشکلات متعددی روبرو هستند<sup>[7]</sup>. همچنین، رضایت زناشویی بر میزان سلامت روانی، جسمانی، موفقیت در شغل و ارتباطات اجتماعی مؤثر بوده و یکی از مهم‌ترین شاخص‌های رضایت از زندگی است؛ بنابراین، بررسی عوامل مرتبط در رضایت زناشویی از این جهت حائز اهمیت است که رضایت فرد از زندگی زناشویی بخش مهمی از سلامت فردی محسوب می‌شود<sup>[8]</sup>.

با این حال، یکی از مفاهیمی که نقش اساسی در کیفیت و الگوی رضایت زناشویی دارد، تجارب اولیه فرد با والدین و یا نوع رابطه هیجانی فرد با والدین خود در دوران کودکی است<sup>[9]</sup>. نظریه‌های سبک‌های دل‌بستگی (Attachment Style)، بر روابط اولیه در محیط خانواده تأکید کرده و آن را بر روابط بعدی مؤثر می‌داند. نظریه دل‌بستگی، اساساً برای توضیح رابطه عاطفی بین نوزاد و مراقب اولیه طراحی شده است که به منظور حفظ نزدیکی بین نوزادان و مراقبان تحت شرایط خطر و تهدید، یک نظام دل‌بستگی گسترش پیدا می‌کند<sup>[4]</sup>. همچنین، بولبی بر این عقیده بود که این نظریه، تنها یک نظریه تحول کودک نیست، بلکه نظریه تحول در فراخانای زندگی نیز است. طبق باور وی روابط دل‌بستگی نقش قدرتمندی در زندگی عاطفی بزرگسالان دارد<sup>[10]</sup>. به عقیده هازان و شیور مدل‌های درون‌کاری (Working Models) دل‌بستگی جهت شکل‌دهی رفتارهای فرد در روابط نزدیک، در طول زندگی ادامه می‌یابند.

به طوری که افراد روابط جدید ایجاد می‌کنند تا بر انتظارات قبلی‌شان راجع به این که دیگران چگونه نسبت به آن‌ها رفتار می‌کنند و چه احساسی نسبت به آن‌ها دارند، تکیه می‌کنند و از این الگوها برای تفسیر اهداف و مقاصد همسرانشان استفاده می‌کنند<sup>[3]</sup>. علاوه بر این، سبک‌های دوران شیرخوارگی، نقش مهمی در توانایی شخص برای برقراری روابط در بزرگسالی دارد. این سبک‌ها می‌تواند ایمن (Secure)، نایمن دوسوگرا (Ambivalence) و اجتنابی (Avoidance) باشد<sup>[6]</sup>. بنابراین، با در نظر گرفتن تأکیدات نظریه دل‌بستگی، بخش قابل توجهی از پژوهش‌ها نشان داده‌اند که بین انواع سبک‌های دل‌بستگی زوجین و رضایت زناشویی آن‌ها ارتباط وجود دارد<sup>[7,8,10,11]</sup>. هدایتی و بیگی در پژوهش خود نشان دادند که بین سبک دل‌بستگی ایمن و رضایتمندی زناشویی رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد و بین سبک‌های دل‌بستگی نایمن اجتنابی و دوسوگرا با رضایتمندی زناشویی رابطه منفی معنی‌داری وجود داشت<sup>[12]</sup>. همچنین خجسته مهر، امان‌الهی و زهره‌ای و رجبی در مطالعه خود دریافتند که زنان با سبک‌های دل‌بستگی دوسوگرا، از طرفی زمینه درگیری و تعارض با همسر را به وجود می‌آورند و از سویی مهارت‌های حل مسئله ندارند تا بتوانند مشکل به وجود آمده را حل و از ادامه تعارض و درگیری‌ها جلوگیری کنند<sup>[13]</sup>.

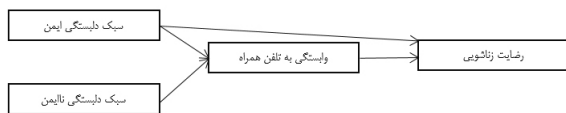
از سویی دیگر، شواهد نشان دهنده آن است که در عصر حاضر یکی از

وابستگی و وابستگی به تلفن همراه بود.<sup>[29]</sup>

در مجموع، با رواداشت به مطالب فوق و با توجه به اهمیت کارکرد متعادل خانواده و جلوگیری از متلاشی شدن آن، شناخت عوامل مرتبط با رضایت زناشویی که پایه استحکام بخش زندگی خانوادگی است، ضروری به نظر می‌رسد. همچنین، با توجه به ورود رسانه و آثار مخربی که بر جامعه و زندگی افراد دارد، این پژوهش از لحاظ کاربردی به روانشناسان و مشاوران برای حل مشکلات زناشویی بین زوجین کمک می‌کند. با این حال، در صورت توجه به عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی می‌توان انتظار داشت که با افزایش سطح رضایتمندی زناشویی بسیاری از مشکلات روانی، عاطفی و اجتماعی خانواده‌ها و در نهایت جامعه کاهش یابد. از سوی دیگر، با ارتقاء سطح رضایتمندی زناشویی، افراد جامعه با آرامش خاطر بیشتر به رشد و تعالی و فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی خواهند پرداخت. لذا، در پژوهش‌های مذکور، اصولاً به بررسی رضایت زناشویی با متغیرهای دیگر از جمله ویژگی‌های شخصیتی، هیجان‌های شناختی<sup>[3]</sup>، هوش معنوی<sup>[9]</sup>، اسناد علی و اسناد مسئولیت<sup>[13]</sup>، تمایز یافتگی<sup>[4]</sup> پرداخته شده است. اما بررسی رابطه علی سبک‌های دل بستگی با رضایت زناشویی با میانجی‌گری وابستگی به تلفن همراه مورد توجه قرار نگرفته است. از این رو، با در نظر گرفتن منطق نظری و یافته‌های تجربی قبلی، این پژوهش اثر واسطه‌ای وابستگی به تلفن همراه در رابطه بین سبک‌های دل بستگی و رضایتمندی زناشویی را مورد بررسی قرار داد. بر این اساس فرضیه‌های پژوهش به این شکل طراحی شدند:

#### مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر با روش همبستگی از نوع تحلیل مسیر صورت گرفت. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه پرستاران بیمارستان‌های شهر اهواز بود که در سال ۱۳۹۶ مشغول به کار بودند. کلانین<sup>[30]</sup> پیشنهاد می‌کند که اندازه نمونه ۱۰ تا ۲۰ پاسخگو به ازای هر پارامتر تخمین زده شده



شکل ۱ مدل مفهومی پژوهش

برای نمونه کافی است. با این حال، یک قاعده کلی در نمونه‌گیری مدل معادلات ساختاری این است که اندازه نمونه کمتر از ۱۰۰ کوچک، بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ متوسط و بالاتر از ۲۰۰ بزرگ در نظر گرفته می‌شود که به قانون  $N \geq 100$  معروف است. بر این اساس ۲۴۰ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای و ابزارهای پژوهش را تکمیل کردند است. برای این کار ۸ بیمارستان به صورت تصادفی از بین ۲۱ بیمارستان شهر اهواز انتخاب شده است. سپس از هر بیمارستان به نسبت تعداد پرستاران در هر بیمارستان به کل آن‌ها، پرستارانی به صورت تصادفی انتخاب شدند. ۵ پرسشنامه به دلیل ناقص بودن کنار گذاشته شد و در نهایت اطلاعات ۲۳۵ شرکت‌کننده جهت بررسی فرضیه‌های پژوهش به کار برده شدند. پرسشنامه سبک‌های دل بستگی بزرگسالان (Adult Attachment Styles Questionnaire): این مقیاس که با استفاده مواد آزمون دل بستگی *هازن* و *شور* ساخته و در مورد نمونه‌های دانشجویی و جمعیت عمومی ایرانی هنجاریابی شده است<sup>[31]</sup>، یک آزمون ۱۵ سؤالی است و سه سبک دل بستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا را در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت ۱ (خیلی کم) تا ۵ (خیلی زیاد) می‌سنجد. کمترین و بیشترین نمره آزمودنی در خرده مقیاس‌های آزمون به ترتیب ۵ و ۲۵ خواهد بود. ضرایب آلفای کرونیخ هر یک از زیر مقیاس‌های ایمن، اجتنابی و دوسوگرا در مورد ۲۴۰ دانشجوی<sup>[32]</sup> برای کل آزمودنی‌ها به

مهم‌ترین عواملی که به صورت مستقیم و غیرمستقیم با رضایت زناشویی افراد در ارتباط است، فناوری‌های نوین همچون تلفن همراه و چگونگی بهره‌گیری از آن است<sup>[14]</sup>،<sup>[15]</sup>. تلفن همراه به واسطه برخی از ویژگی‌ها مانند سرعت انتقال، تنوع مطالب و ارزان بودن آن که از شاخصه‌های مهم پست مدرن است، به راحتی در اختیار افراد با سبک‌ها و هنجارهای مختلف اجتماعی قرار گرفته و این امر به مرور میزان کنترل خانواده‌ها و رضایتمندی زناشویی را متأثر ساخته است<sup>[16]</sup>. فهد و همکاران در پژوهش خود روی ۲۳۶۷ دانشجوی، گزارش کردند که تلفن و فناوری‌های اطلاعاتی علیرغم همه مزایای آن، بدون عیب نبوده و همواره پیامدهای منفی از قبیل کاهش خواب و کمبود انرژی در روز بعد، شیوه‌های زندگی ناسالم‌تر (خوردن سریع‌تر غذاها، افزایش وزن و ورزش کمتر)، پیشرفت تحصیلی پایین، استفاده از الکل و مواد مخدر مانند تنباکو و سیگار در وابستگی به تلفن همراه وجود دارد<sup>[17]</sup>. علاوه بر این، رفتارهای شبه اعتیادی و استفاده زیاد به تلفن همراه، مشکلی جدی برای کار و زندگی اجتماعی و زناشویی افراد در نظر گرفته می‌شود، به طوری که اگر تلفن همراه افراد وابسته و معتاد به آن را از آن‌ها بگیرند احساس افسردگی، اضطراب، تنش، شکست و تنهایی می‌کنند<sup>[18]</sup>. همچنین، تحقیقات نشان داده است که وابستگی به تلفن همراه می‌تواند اختلالات ذهنی و فیزیولوژیکی، کاهش کارایی، مشکلات شخصیتی و اجتماعی ایجاد کند؛ به طوری که استفاده آسیب‌زا از تلفن همراه وضعیتی است که با استفاده فراوان و اشغال ذهنی از تلفن همراه مشخص می‌شود<sup>[19]</sup>. با این حال، استفاده از تلفن همراه توسط زوجین نسبتاً رایج است که می‌تواند تأثیرات جدی بر زندگی و رضایتمندی آن‌ها داشته باشد. به عنوان مثال، رجایی و حیدری در پژوهش خود که با ۳۸۴ نفر از دانشجویان متأهل انجام دادند، گزارش کردند که بین اعتیاد به اینترنت و تلفن همراه با رضایت زناشویی دانشجویان متأهل رابطه منفی معنی‌داری داشت؛ به طوری که وقتی آن‌ها بدون تلفن همراه خود بودند، احساس ناراحتی و غیرقابل تحملی را گزارش کردند<sup>[20]</sup>. لذا، وابستگی به تلفن همراه آثار مخربی بر خانواده و نحوه تربیت فرزندان دارد که از پیامدهای آن می‌توان به عدم رضایت زناشویی زوجین در خانواده‌ها اشاره کرد<sup>[21]</sup>،<sup>[23]</sup>.

علاوه بر این، از آنجایی که وابستگی به تلفن همراه با مشکلات روان‌شناختی، رفتاری و اجتماعی ارتباط دارد، سبک‌های دل بستگی به عنوان یکی از عوامل مرتبط با گرایش افراد به وابستگی به تلفن همراه قلمداد شده است<sup>[24]</sup>. با توجه به نظریه دل بستگی بولبی، دل بستگی بین نوزاد و مراقبت‌کننده اولیه از طریق پیوند عاطفی و با بهره‌گیری از تماس فیزیکی و آشنا تسهیل می‌شود<sup>[10]</sup>. با این حال، اعتیاد به عنوان یک جایگزین برای غلبه بر مشکلات در روابط در نظر گرفته می‌شود که سبک‌های دل بستگی آن را شدیدتر می‌کند. کسانی که سبک‌های دل بستگی نامن دارند به دلیل کمبود و ناتوانی آن‌ها در تنظیم احساسات خود به طور مؤثری معتاد می‌شوند<sup>[25]</sup>. برخی محققان ارتباط بین سبک‌های دل بستگی و اعتیاد به اینترنت و یا گوشی‌های هوشمند را بررسی کرده‌اند و به این نتیجه رسیده‌اند که افرادی که دارای سبک دل بستگی ناایمن‌اند، نسبت به کسانی که دارای سبک دل بستگی ایمن هستند، بیشتر به اینترنت یا گوشی‌های همراه اعتیاد داشته و وابسته‌اند<sup>[26]</sup>،<sup>[27]</sup>. این افراد مستعد و مناسب استفاده از گوشی همراه هستند تا بتوانند نیاز خود به دل بستگی را برآورده کنند؛ بنابراین، به گوشی‌های خود به عنوان اشیاء مورد دل بستگی وابسته می‌شوند<sup>[28]</sup>. برای مثال، یافته‌های پژوهش *قاسم‌پور* و *محمودی* اقدام بیانگر آن بود که وابستگی به تلفن همراه با سبک دل بستگی ایمن رابطه منفی و با سبک دل بستگی دوسوگرا و اجتنابی رابطه مثبت دارد و سبک دل بستگی اجتنابی نسبت به دو سبک دیگر بیشتر پیش‌بینی‌کننده قوی برای

چولگی و کشیدگی ارائه شده‌اند. کلین پیشنهاد می‌کند که در مدل یابی علی، توزیع متغیرها باید نرمال باشد. او پیشنهاد می‌کند که قدر مطلق چولگی و کشیدگی متغیرها به ترتیب نباید از ۳ و ۱۰ بیشتر باشد. با توجه به جدول ۱ قدر مطلق چولگی و کشیدگی تمامی متغیرها کمتر از مقادیر مطرح شده توسط کلین است. بنابراین، این پیش فرض مدل یابی علی یعنی نرمال بودن تک متغیری برقرار است.

جدول ۱) شاخصهای توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین (انحراف معیار)	چولگی	کشیدگی
سبک دل‌بستگی ایمن	۷۸/۴۴±۶/۴۵	-/۵۹	-/۴۷
سبک دل‌بستگی نایمن	۳۵/۹۰±۱۹/۲۵	-/۴۲	-/۱۵
وابستگی به تلفن همراه	۵۸/۶۴±۹/۳۸	-/۳۳	-/۲۳
رضایت زناشویی	۱۲۲/۲۷±۶۶/۱۵	-/۹۶	-/۹۹

در جدول ۲ ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش ارائه شده‌اند. با توجه به این جدول رابطه سبک دل‌بستگی ایمن (-۰/۳۸) با سبک دل‌بستگی نایمن در سطح ۰/۰۱ منفی و معنی دار است. رابطه سبک دل‌بستگی ایمن (-۰/۵۷) با وابستگی به تلفن همراه منفی و در سطح ۰/۰۱ معنی دار است. همچنین، رابطه سبک دل‌بستگی ایمن (۰/۷۳) با رضایت زناشویی در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی دار است. افزون بر این، رابطه سبک دل‌بستگی نایمن با وابستگی به تلفن همراه (۰/۶۵) مثبت و معنی دار است. از سوی دیگر، رابطه سبک دل‌بستگی نایمن با رضایت زناشویی (۰/۴۷) مثبت و معنی دار است. در نهایت، رابطه وابستگی به تلفن همراه با رضایت زناشویی (-۰/۷۷) است که در سطح ۰/۰۱ منفی و معنی دار است.

جدول ۲) ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

ردیف	متغیر	۱	۲	۳	۴
۱	سبک دل‌بستگی ایمن	۱			
۲	سبک دل‌بستگی نایمن	-۰/۳۸**	۱		
۳	وابستگی به تلفن همراه	-۰/۵۷**	۰/۶۵**	۱	
۴	رضایت زناشویی	۰/۷۳**	۰/۴۷**	-۰/۷۷**	۱

\*\* $p < 0.01$ , \* $p < 0.05$

از روش بیشینه احتمال برای آزمون الگوی نظری پژوهش و برازش آن با داده‌های گردآوری شده استفاده شد. استفاده از این روش نیازمند نرمال بودن چندمتغیره متغیرها است. در پژوهش برای بررسی نرمال بودن چندمتغیره از ضریب کشیدگی استاندارد شده مردیا (Mardia's Normalized Multivariate Kurtosis Value) استفاده شد. این عدد در پژوهش حاضر ۳/۱۲ به دست آمد که کمتر از عدد ۲۴ است که از طریق فرمول  $p(p+2)$  محاسبه شده است. در این فرمول  $p$  مساوی است با تعداد متغیرهای مشاهده شده که در این پژوهش ۴ است.<sup>[38]</sup> لازم به ذکر است که از نرم افزار ایموس نسخه ۲۲ برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد.

برای بررسی برازش مدل از شاخص‌هایی که گیفن، استراب و بوترو مطرح نموده‌اند، استفاده شد.<sup>[39]</sup> این شاخص‌ها عبارت‌اند از:  $X^2/df$  که مقادیر کمتر از ۳ قابل پذیرش هستند، شاخص نیکویی برازش (GFI)، شاخص برازش تطبیقی (CFI)، شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته (AGFI)، شاخص برازش افزایشی (IFI)، شاخص توکر-لویس (TLI) و شاخص برازش هنجار شده (NFI) که مقادیر بیشتر از ۰/۹ نشانگر برازش مناسب الگو هستند و مجذور میانگین مربعات خطای تقریب (RMSEA) که مقادیر کمتر از ۰/۰۸ نشانگر برازش مناسب الگو هستند. در جدول ۳ این شاخص‌ها گزارش شده‌اند.

جدول ۳) شاخصهای نیکویی برازش الگوی آزمون شده پژوهش

$\chi^2/df$	GFI	AGFI	CFI	IFI	NFI	TLI	RMSEA
۲/۱۲	۰/۹۷	۰/۹۵	۰/۹۹	۰/۹۸	۰/۹۸	۰/۹۷	۰/۰۵۵

با توجه جدول ۳ شاخص‌های AGFI, CFI, GFI و PNFی بیشتر از مقادیر ارائه شده توسط گیفن و همکاران<sup>[39]</sup> هستند. مقادیر  $\chi^2/df$

ترتیب ۰/۷۴، ۰/۷۲، ۰/۷۲، برای دانشجویان دختر ۰/۷۴، ۰/۷۱، ۰/۶۹ و برای دانشجویان پسر ۰/۷۳، ۰/۷۱، ۰/۷۲ گزارش شده است که نشانه همسانی درونی مقیاس دل‌بستگی بزرگسال است. در پژوهش حاضر برای محاسبه پایایی این پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ و تصنیف استفاده شده است که برای سبک دل‌بستگی ایمن به ترتیب ۰/۸۱ و ۰/۸۰، اجتنابی به ترتیب ۰/۷۳ و ۰/۷۱، دوسوگرا به ترتیب ۰/۷۸ و ۰/۷۶ به دست آمده است.

**پرسشنامه وابستگی به تلفن همراه (Cell Phone Addiction):** برای سنجش وابستگی به تلفن همراه، از پرسشنامه‌ای استفاده شد که توسط کو<sup>[33]</sup> ساخته شده است. این پرسشنامه دارای دو قسمت است. قسمت اول مشخصات دموگرافیک و نحوه استفاده از تلفن همراه است و قسمت دوم این پرسشنامه شامل ۲۰ گویه است که روی مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای با دامنه‌ی نمره ۱ (خیلی کم) تا ۵ (خیلی زیاد) نمره گذاری می‌شوند. جمع نمره‌ها در این پرسشنامه در محدوده بین ۲۰ الی ۱۰۰ قرار دارد که نمره بیشتر، نشان دهنده وابستگی بیشتر و شدیدتر بودن وابستگی به تلفن همراه است. نمره کم تر از ۶۳ استفاده متوسط از تلفن همراه است، نمره ۶۳ تا ۷۰ به معنای استفاده شدید و نمره بزرگ تر یا مساوی ۷۰ به معنای وابستگی، در نظر گرفته شده است. پایایی این مقیاس در پژوهش خرابی، سعادت جو، شعبانی، صنوبری و بازیان<sup>[34]</sup>، از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۲ گزارش شد. در پژوهش حاضر، برای محاسبه پایایی از روش‌های آلفای کرونباخ و تصنیف استفاده شده است که میزان آن به ترتیب ۰/۸۸ و ۰/۷۹ است.

**پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ (Enrich Marital Satisfaction Scale):** این پرسشنامه در سال ۱۹۸۹، توسط فاورزو و السون<sup>[35]</sup> ساخته شده است. نسخه اصلی این پرسشنامه دارای ۱۱۵ سؤال و ۱۲ خرده مقیاس است. خرده مقیاس‌های دوازده گانه این پرسشنامه عبارت‌اند از: پاسخ‌دهی، رضایت زناشویی، ویژگی‌های شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، اوقات فراغت، روابط جنسی، تربیت فرزندان، ارتباط با خانواده اصلی و دوستان، نقش‌های مساوات طلبانه و جهت‌گیری مذهبی نگرش‌ها. فرم کوتاه این مقیاس توسط سلیمانیان<sup>[36]</sup> تهیه شده است که دارای ۴۷ سؤال است. در پژوهش حاضر، از فرم ۴۷ سؤالی استفاده شد. این پرسشنامه به منظور ارزیابی زمینه‌های بالقوه مشکل‌زا یا شناسایی زمینه‌های قوت و پروری رابطه زناشویی به کار می‌رود. پاسخ به سؤالات این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت پنج تایی با دامنه‌ی نمره ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) نمره گذاری می‌شوند. سلیمانیان پایایی این ابزار را از طریق آلفای کرونباخ ۰/۶۵ و روایی هم‌زمان پرسشنامه ۴۷ سؤالی رضایت زناشویی را با فرم اصلی آن ۰/۹۵ گزارش کرد.<sup>[36]</sup> در پژوهش سراج، نوریان، مخبر و شاکری<sup>[37]</sup>، پایایی پرسشنامه فوق به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۵ گزارش شد. در پژوهش حاضر، ضرایب برای مقیاس رضایت زناشویی انریچ با استفاده از روش آلفای کرونباخ و تصنیف به ترتیب ۰/۷۹ و ۰/۷۶ به دست آمده است که نشان دهنده پایایی قابل قبول پرسشنامه است.

لازم به ذکر است از تمامی شرکت کنندگان ضمن کسب رضایت آگاهانه و داوطلبانه در جهت تکمیل مقیاس‌های مورد نظر، به آن‌ها توضیحاتی در زمینه هدف پژوهش و شیوه تکمیل مقیاس‌های به کار برده شده و محرمانه ماندن اطلاعات ارائه گردید. به منظور تحلیل داده‌های گردآوری شده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ و AMOS ویرایش ۲۲ استفاده گردید.

## یافته‌ها

در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد،



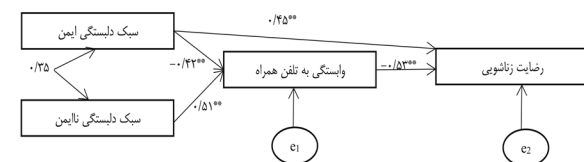
RMSEA نیز کمتر از مقادیر ذکر شده در بالا هستند. با توجه به این یافته‌ها می‌توان گفت که مدل آزمون شده از برازش مناسبی برخوردار است. در جدول ۴ اثرات مستقیم، غیرمستقیم، کل و واریانس تبیین شده متغیرها گزارش شده‌اند.

جدول ۴) اثرات مستقیم، غیرمستقیم، کل و واریانس تبیین شده متغیرها

متغیر	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل	واریانس تبیین شده
به روی رضایت زناشویی از وابستگی به تلفن همراه	-.۰۵۳**	-	-.۰۵۳**	۰/۲۳
سبک دل‌بستگی ناایمن	۰/۴۵**	۰/۲۲**	۰/۶۷**	۰/۲۲
سبک دل‌بستگی ناایمن	-	۰/۲۶**	۰/۲۶**	۰/۲۶
به روی وابستگی به تلفن همراه از سبک دل‌بستگی ناایمن	۰/۴۲**	-	۰/۴۲**	۰/۲۷
سبک دل‌بستگی ناایمن	۰/۵۱**	-	۰/۵۱**	۰/۲۷

\*\* $p < 0.01$ , \* $p < 0.05$

با توجه به جدول ۴ اثر مستقیم وابستگی به تلفن همراه روی رضایت زناشویی (-۰/۵۳) می‌باشد که در سطح ۰/۰۱ منفی و معنی‌دار است. اثر مستقیم سبک دل‌بستگی ناایمن بر وابستگی به تلفن همراه (-۰/۴۲) می‌باشد که در سطح ۰/۰۱ منفی و معنی‌دار است. همچنین، اثر مستقیم سبک دل‌بستگی ناایمن بر وابستگی به تلفن همراه (۰/۵۱) می‌باشد که در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی‌دار است. با توجه به جدول ۴ اثر غیرمستقیم سبک دل‌بستگی ناایمن (۰/۲۲) بر رضایت از زناشویی مثبت و معنی‌دار است و از سوی دیگر اثر غیرمستقیم سبک دل‌بستگی ناایمن (-۰/۲۶) بر رضایت زناشویی منفی و معنی‌دار است. با توجه به اینکه این اثرات از طریق وابستگی به تلفن همراه بر رضایت زناشویی وارد می‌شود، می‌توان نتیجه گرفت که وابستگی به تلفن همراه نقش واسطه‌ای در ارتباط سبک‌های دل‌بستگی ناایمن و رضایت زناشویی دارد. در شکل ۲ الگوی آزمون شده پژوهش حاضر ارائه شده است. با توجه به این شکل وابستگی به تلفن همراه ۳۳ درصد واریانس رضایت زناشویی را تبیین می‌کند. ابعاد مختلف سبک‌های دل‌بستگی نیز ۲۷ درصد از تغییرات وابستگی به تلفن همراه را پیش‌بینی می‌کند.



شکل ۲) ضرایب استاندارد مسیر بین متغیرهای مدل نهایی در پرستاران

در این پژوهش، رابطه بین سبک‌های دل‌بستگی و رضایت زناشویی با میانجی‌گری وابستگی به تلفن همراه مورد بررسی قرار گرفت. بر اساس مطالعات قبلی، فرض بر این بود که سبک‌های دل‌بستگی و رضایت زناشویی با نقش واسطه‌ای وابستگی به تلفن همراه، همگام و وابسته است. به‌طور کلی، یافته‌ها این پیش‌بینی را حمایت و پشتیبانی می‌کند. نتایج نشان داد که زوجین به آسانی نوعی وابستگی به تلفن همراه خود را شکل می‌دهند و معمولاً سعی می‌کنند نزدیکی به آن را حفظ کنند، به‌طوری‌که هنگام جدا شدن تلفن همراه از آن‌ها احساس ناراحتی می‌کنند. بر اساس یافته‌های پژوهش، مشخص شد که سبک دل‌بستگی ناایمن به‌طور منفی و معنی‌داری با وابستگی به تلفن همراه همبستگی داشته و آن را پیش‌بینی کرده است. این نتیجه با مطالعات کیم، چو و کیم<sup>[25]</sup> چوی و سو<sup>[27]</sup> همخوانی دارد. کونوک، گیگلر، برسزکی و میکولوسی گزارش کردند که وابستگی به تلفن همراه با سبک دل‌بستگی ناایمن رابطه منفی و با سبک دل‌بستگی دوسوگرا و اجتنابی رابطه مثبت دارد و سبک دوسوگرا نسبت به دو سبک دیگر، پیش‌بین قوی‌تری برای وابستگی به تلفن همراه بود<sup>[24]</sup>. در توضیح این یافته می‌توان گفت افرادی با سبک دل‌بستگی ناایمن، روابط

بهتر و نزدیک‌تر را با دیگران برقرار می‌کنند، ارتباطات بین فردی بهتر، از اعتماد به نفس بالاتری برخوردارند و هنگامی که مانعی بر سر راه آن‌ها قرار گیرد کمتر به رفتارهای اعتیادآور می‌پردازند.

نتایج این پژوهش همچنین نشان می‌دهد که بین سبک دل‌بستگی ناایمن با وابستگی به تلفن همراه رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد که این نتیجه با یافته‌های مطالعات قبلی<sup>[26, 28, 29]</sup> مطابقت دارد که مشخص کرده‌اند که دل‌بستگی ناایمن با وابستگی به تلفن همراه رابطه معنی‌داری دارد. یافته‌های مطالعه/یچنبرگ، اسکات، دسکر و سیندلیر نشان داد که افراد با سبک دل‌بستگی ناایمن گرایش بیشتری به اینترنت و گوشی‌های هوشمند نسبت به افراد با سبک دل‌بستگی ناایمن داشتند<sup>[40]</sup>. در توضیح این یافته پژوهش، می‌توان چنین بیان نمود که دل‌بستگی ناایمن، به شدت به وابستگی به تلفن همراه وابسته است، زیرا استفاده از گوشی همراه جایگزین مناسبی برای فقدان دل‌بستگی ناایمن است. به‌عبارتی دیگر، افراد با سبک دل‌بستگی ناایمن، نمی‌توانند احساسات خود را به‌طور کامل تنظیم کنند و ممکن است احساس تنهایی کنند، زیرا هیچ دل‌بستگی سالمی ندارند<sup>[25]</sup>. همچنین، افراد دارای سبک دل‌بستگی ناایمن، اغلب باورهای منفی در مورد خود دارند و در نتیجه یک استراتژی بیش‌فعالی را اتخاذ می‌کنند، زمانی که سیستم دل‌بستگی فعال می‌شود که منجر به سرخوردگی مداوم در هنگام ایجاد روابط صمیمی می‌گردد؛ بنابراین، افراد با سبک دل‌بستگی ناایمن تمایل دارند تا نیازهای خود را از طریق دنیای مجازی برآورده سازند<sup>[41]</sup>. در روابط بین فردی احساس ترس، بی‌اعتمادی و عدم امنیت و خرسندی کمی دارند، در نتیجه برای این افراد، تلفن همراه راهی برای توجه، تأیید و اطمینان خاطر گرفتن است و با توسل به جنبه‌های اجتماعی تلفن همراه، از طریق در دسترس بودن و سهولت تعامل با دیگران، نیازهای روانی‌شان به تأیید و ترس از طرد شدن را کاهش می‌دهند. از این‌رو، از ناایمنی‌هایی که از روابط رو در رو به دلیل غیرقابل اعتماد بودن دیگران می‌تواند برای آن‌ها به وجود آید، دوری کرده و احتمال بیشتری وجود دارد که به روابط و زندگی مجازی که نیاز به سرمایه‌گذاری عاطفی زیادی ندارند تمایل پیدا کنند. این ممکن است دلیل این باشد که چرا ارتباط داشتن با تلفن همراه، بسیاری از محدودیت‌ها و مشخصه‌های دل‌بستگی فرزند-مادری را نشان می‌دهد<sup>[42]</sup>.

یکی دیگر از یافته‌های پژوهش حاضر این بود که بین سبک دل‌بستگی ناایمن و رضایت زناشویی، رابطه مثبت وجود دارد که نتایج مطالعه‌های قبلی این یافته را تأیید می‌کنند<sup>[6, 8, 10, 11, 12, 13]</sup>. محمدی، سماوی و عزوی در پژوهشی روی ۱۴۶ زوج از کارکنان پالایشگاه نفت بندرعباس، دریافتند که سبک‌های دل‌بستگی به‌عنوان پیش‌بین معنی‌داری برای رضایت زناشویی بود و بین سبک دل‌بستگی ناایمن رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود داشت<sup>[7]</sup>. در تبیین این یافته می‌توان گفت، بر اساس نظریه بولبی در بزرگ‌سالی افراد با سبک دل‌بستگی ناایمن نسبت به سبک ناایمن صمیمیت و سازگاری زناشویی بیشتری را گزارش کرده‌اند و روابط آن‌ها پایدار بوده است<sup>[11]</sup>. افراد با سبک دل‌بستگی ناایمن دارای ویژگی‌هایی از قبیل اعتماد به خود و دیگران، درک مثبت و حمایت اجتماعی، رفتار اکتشافی و انفعال‌پذیری، تمایل به بخشش و مهار هیجان‌های منفی می‌باشند که این ویژگی‌ها موجب استحکام روابط زوجین شده رضایت زناشویی را افزایش می‌دهد<sup>[9]</sup>. علاوه بر این، این یافته بیانگر نقش و اهمیت روابط اولیه‌ی بزرگ‌سالان در پی‌ریزی و نحوه ارتباط در بزرگ‌سالی است؛ بنابراین، برخوردار بودن از سبک دل‌بستگی ناایمن، منجر به این می‌شود که افراد نگرشی توأم با همدلی نسبت به بیگانگان و هم‌نسبت به ارتباط نزدیک با اطرافیان پیدا کنند. این نگرش از طریق انگیزش‌های نوع‌دوستانه و نه از طریق انگیزش‌های خودخواهانه

که هدفشان کاهش استرس‌ها و فشارهای فردی است، به دست می‌آید. همچنین، دل‌بستگی ایمن ممکن است باعث افزایش حس همدلی و نوع دستی در بین زوج‌ها گردد<sup>[22]</sup>.

از دیگر نتایج این مطالعه، رابطه منفی و معنی‌دار بین وابستگی به تلفن همراه و رضایت زناشویی بود. این نتایج همسو با یافته‌های مطالعات قبلی<sup>[16، 18، 19، 22، 23]</sup> است. همایی مجاز، ذوقی پایدار و ابراهیمی در پژوهش‌شان نشان دادند که بین اعتیاد به اینترنت و استفاده از فیس‌بوک با رضایت زناشویی همبستگی منفی معنی‌داری وجود دارد. به طوری که اعتیاد به اینترنت و استفاده از فیس‌بوک قادر به پیش‌بینی طلاق عاطفی و ناراضی‌تی زناشویی بودند. از این رو، با افزایش استفاده از رسانه‌ها، رضایت زناشویی کاهش می‌یابد<sup>[15]</sup>. در توضیح نتیجه به دست آمده می‌توان گفت همان‌گونه که گوناگونی در زمینه بهداشت و سلامت (جسمی و روانی) می‌شوند که این خود منجر به کاهش ارتباطات زندگی عاطفی و خانوادگی می‌گردد<sup>[43]</sup>. لازم به ذکر است عدم برقراری ارتباط مناسب بین زن و اعضای خانواده، فاصله ایجاد می‌کند و وابستگی به تلفن همراه یکی از بهترین گزینه‌ها برای جایگزینی این کمبود می‌تواند باشد و دنیای مجازی را بر فراز و نشیب‌های دنیای واقعی ترجیح می‌دهد. به طوری که استفاده اعتیادآور از تلفن همراه، جایگزین روابط واقعی انسان در زندگی روزمره می‌شود. لذا، یکی از جنبه‌های رضایت زناشویی که رضایت از رابطه زناشویی است با وابستگی به تلفن همراه کاهش می‌یابد. همان‌طور که فریدونی بیان می‌دارد بین شدت وابستگی به تلفن همراه و اینترنت و تعاملات خانوادگی رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد و تعاملات خانوادگی به طور منفی شدت وابستگی به تلفن همراه را پیش‌بینی می‌کند<sup>[21]</sup>. علاوه بر این، وابستگی به تلفن همراه به دلیل تأثیر ناسالمی که بر روابط خانوادگی و آداب معاشرت بین افراد خانواده به خصوص زنان می‌گذارد، خطرناک است و زنان برای غلبه بر فشارها و تنش‌های زندگی زناشویی خود به تلفن همراه وابستگی پیدا کرده‌اند. به عبارت دیگر، همان‌طور که نتایج نشان داده است با کاهش رضایت زناشویی، میزان استفاده افراطی از اینترنت افزایش یافته است<sup>[20]</sup>.

از دیگر یافته‌های پژوهش این بود که وابستگی به تلفن همراه به عنوان یک میانجی خوب برای رضایت زناشویی عمل کرد. از این رو، تحقیقات گزارش کرده‌اند افراد با سبک دل‌بستگی ایمن در موقعیت‌های اضطراب‌زای زندگی که از جمله آن‌ها می‌تواند وابستگی به تلفن همراه باشد، بهتر می‌توانند به دنبال حل مسئله بگردند، رفتارهای طردکننده کمتری را در برابر همسرشان از خود نشان دهند و احساسات خود را نسبت به همسرشان مثبت ارزیابی می‌کنند<sup>[11، 20، 21]</sup>. علاوه بر این، طرز تلقی افراد دارای سبک ایمن نسبت به خود، دیگران و آینده مثبت است. آن‌ها خود را توانا، دیگران را قابل اعتماد و آینده را روشن می‌بینند و مسائل زندگی که وابستگی به تلفن همراه یکی از این مسائل است را تحت کنترل خود دانسته و با واقعیت‌هایی مانند این که تلفن همراه در زندگی امروزی جزء لاینفک زندگی شخصی افراد است، همسازترند<sup>[26]</sup>. لذا، این افراد به دنبال راهکارهای گوناگون برای حل مشکلات خود هستند و از خود گرمی و صمیمیت نشان می‌دهند و روابط عاطفی‌شان همراه لذت و احساس آرامش است و به شریک جنسی خود اعتماد دارند که این ویژگی‌ها می‌توانند رضایتمندی آن‌ها را از روابط با همسرشان را حتی با وجود وابستگی به تلفن همراه افزایش دهد<sup>[25]</sup>.

همچنین، مطابق با یافته‌های پژوهش در خصوص فرضیه غیرمستقیم دوم، نتایج بیانگر آن بود که سبک دل‌بستگی نالایم به واسطه وابستگی به تلفن همراه، رضایت زناشویی را به صورت منفی معنی‌دار پیش‌بینی می‌کند. این یافته با پژوهش‌های پیشین<sup>[44، 116]</sup> هم‌راستا است. در توجیه این یافته می‌توان چنین بیان کرد که افراد با دل‌بستگی نالایم به سبب

تمایل به کنترل کردن دیگران، حساس به ترک شدن هستند، از برقراری روابط صمیمی فاصله می‌گیرند و به دلیل ضعف در مهارت‌های ارتباطی زمینه‌ساز دگرگونی فضای عاطفی و رضایتمندی در زندگی زناشویی خود می‌شوند<sup>[23]</sup>.

با این حال، از دستاوردهای این پژوهش می‌توان در دو سطح نظری و عملی به این شرح نتیجه‌گیری کرد: در سطح نظری، نتایج این پژوهش می‌تواند به شناخت بهتر عوامل ایجادکننده و همبسته‌های ناراضی‌تی زناشویی کمک کند. یافته‌های پژوهش حاضر، می‌تواند نتایج پژوهش‌های پیشین و نظریه‌های مربوط به رابطه سبک‌های دل‌بستگی با رضایت زناشویی و همچنین، رابطه این متغیرها با وابستگی به تلفن همراه را تأیید کند و پرسش‌ها و فرضیه‌های جدیدی را مطرح سازد. در سطح پیامدهای عملی، یافته‌های پژوهش حاضر می‌توانند مبنای تجربی مناسب برای تدوین برنامه‌های آموزشی و بهداشتی در چارچوب روابط زوجین، برنامه‌های مداخله و مدیریت هیجان‌ها و برنامه‌های درمانی مبتنی بر تقویت و استحکام روابط صمیمی زوجین قرار گیرد.

#### پیشنهادها

این یافته‌ها در رابطه با روابط میان سبک‌های دل‌بستگی و وابستگی به تلفن همراه نشان می‌دهد که در هنگام بررسی مداخلات اعتیاد به گوشی‌های تلفن همراه برای زوجین، رویکردهای فرزند پروری باید مورد توجه قرار گیرد. با استفاده از برنامه‌های مشاوره و درمان مانند درمان گروهی یا خانواده‌درمانی که بر ساخت و ساز دل‌بستگی تمرکز می‌کنند، افراد وابسته به تلفن همراه می‌توانند روابط دل‌بستگی سالم و الگوهای دل‌بستگی را ایجاد کنند.

در این مقاله چندین محدودیت وجود دارد. اول از آنجایی که این مطالعه یک روش مقطعی بود، تحقیقات آینده می‌تواند از روش‌های تحقیق طولی یا روش‌های طراحی تجربی برای اثبات ارتباطات علی بین سبک‌های دل‌بستگی، با رضایت زناشویی با میانجی‌گری وابسته به تلفن همراه استفاده کند. دوم، با توجه به این که این پژوهش بین پرستاران بیمارستان‌های شهر اهواز انجام شد، در تعمیم نتایج به کل پرستاران کشور باید جانب احتیاط را رعایت کرد. از سوی دیگر، برای بررسی دقیق‌تر رابطه سبک‌های دل‌بستگی و رضایت زناشویی، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی در زمینه‌ی بررسی نقش تعدیل‌کننده و واسطه‌ای متغیرهای دیگر، مثل راهبردهای مقابله و مکانیسم‌های دفاعی، در رابطه با سبک‌های دل‌بستگی و رضایت زناشویی انجام شود.

**تشکر و قدر دانی:** نویسندگان بر خود لازم می‌دانند که از همه پرستاران بیمارستان‌های شهر اهواز که در پژوهش مشارکت داشتند و به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند، تشکر صمیمانه داشته باشند.

**تأییدیه اخلاقی:** در پژوهش حاضر تمام موازین اخلاقی حاکم بر یک پژوهش از جمله کسب رضایت آگاهانه و محرمانه ماندن اطلاعات به طور کامل رعایت گردید.

**تعارض منافع:** بدین وسیله نویسندگان تصریح می‌نمایند که هیچ‌گونه تعارض منافی در خصوص پژوهش حاضر وجود ندارد.

**منابع مالی:** مطالعه کنونی نتیجه پژوهش نویسندگان مقاله بوده و منابع مالی آن به صورت شخصی تأمین گردیده است.

**سهم نویسندگان:** کامیار عظیمی (نویسنده اول) پژوهشگر اصلی و نگارنده مقدمه و بحث (۳۰٪)؛ غلامحسین مکتبی (نویسنده دوم) استاد راهنمای نگارش مقاله و نویسنده مسئول (۳۰٪)؛ یاسر گراوند (نویسنده سوم) روش‌شناسی و تحلیل آماری (۲۵٪)؛ مرزیه امینی (نویسنده چهارم) تهیه پیشنویس مقاله و بازبینی و اصلاح مقاله (۱۵٪)

- 12- Hedayati M, Bagi S. Determining the relationship between delusional styles and marital satisfaction with gender function in women. *Women Res Paper*. 2016; 7 (2): 127- 141. [Persian]
- 13- Khojasteh Mehr R, Amanollahi A, Zoohrei I, Rajabi Gh. Attachment styles, Ali documents and accountability documents as predictors of violence against women. *Fam Psychol*. 2015; 1 (1): 41- 52. [Persian]
- 14- Borrelli JS. Exploring the influence of smartphone technology within the context of marriage: An intervention study (Unpublished doctoral dissertation). Newberg, OR: George Fox University; 2015; 2- 34
- 15- Homaie Mojaz Z, Zoghi Paydar M, Ebrahimi MS. The relationship between the internet addiction and the use of Facebook with marital satisfaction and emotional divorce among married students. *Indian J Fundamental Applied Life Sci*. 2015; 5(3):709- 717.
- 16- Keyvan Kar M, Pakdaman M, Shahibizadeh F. Perceived childhood attachment and personality traits in the pattern of mobile affiliation. *Dev Psychol*. 2014; 9 (36): 423-432. [Persian]
- 17- Alosaimi FD, Alyahya H, Alshahwan H, Al Mahyijari N, Shaik SA. Smartphone addiction among university students in Riyadh, Saudi Arabia. *Saudi Med J*. 2016; 37 (6): 675- 683
- 18- Gutierrez JD, DeFonseca FR, Rubio G. Cell-phone addiction: A review. *Frontiers in Psychiatry*. 2016; 7: 175- 190.
- 19- Lin YH, Lin YC, Lee YH, Lin PH, Lin SH, et al. Time distortion associated with smartphone addiction: identifying smartphone addiction via a mobile application (App). *J Psychiatr Res*. 2015; 65: 139- 145.
- 20- Raja MS, Heidari H. The relationship between internet addiction and marital satisfaction of married students in Khomeini Shahr University. the 2nd International Conference on Social and Social Sciences, Tehran; 2016; 1- 11 [Persian]
- 21- Fereydouni F. Anticipating the severity of internet addiction based on family interactions and self-esteem. Master's thesis of clinical psychology, Shiraz University; 2014; 58- 90 [Persian]
- 22- Rajabi GH, Jamali A, Taghipour M. The relationship between secure attachment style, self-differentiation (I- position) and marital satisfaction mediating couple optimism. *J Counsel Res*. 2016; 14 (56): 45- 66. [Persian]
23. Morley TE, Moran G. The origins of cognitive
- 1- Ahmadi Kh, Sheikh M, Sarabandi H. Relationship between attachment styles of couples with marital satisfaction in military families. *J Military Psychol*. 2013; 3 (11): 41- 52. [Persian]
- 2- Rezaee M, Foruzandeh E. Effectiveness of family life education on marital satisfaction of couples attending counseling center in Isfahan city. *Internet J Educat Psychol Research*. 2 (1): 54- 59. [Persian]
- 3- Zare M, Rezaei A. Mediating role of the cognitive emotional regulation for personality characters and marital satisfaction. *Psychol Meth Mod*. 2017; 7 (24): 91- 102. [Persian]
- 4- Beyrami M, Fahimi S, Akbari E, Amiry Pikhalkai A. The prediction of marital satisfaction based on attachment styles and differentiation components. *J Basic Principles of Mental Health*. 2013; 14 (1): 64- 77. [Persian]
- 5- Blacher J, Begum GF, Marcoulides, GA, Baker BL. Longitudinal perspectives of child positive impact on families: relationship to disability and culture. *Am J Intellect Dev Disabil*. 2013; 118 (2): 141- 155.
- 6- Korporaal M, Broese van Groenou MI, Van Tilburg TG. Health problems and marital satisfaction among older couples. *J Aging Health*. 2013; 25: 1279- 1298.
- 7- Mohammadi K, Samavi A, Ghazavi A. The relationship between attachment styles and Lifestyle with marital satisfaction. *Iran Red Crescent Med J*. 2016; 18(4): 1-6.
- 8- Rahimi L, Validipack A, Khoshroei M, Ghaderi N. Comparison of attachment styles and marital satisfaction in the city of Marivan citizens. *Zanko J Med Sci*. 2014; 15 (46): 19- 28. [Persian]
- 9- Beiranvand H, Azizi A, Dehghan Munshadi SM. Correlation between attachment styles and spiritual intelligence with marital satisfaction in married female teachers. *Mazandaran Univ of Med Sci J*. 2017; 26 (135): 149- 152. [Persian]
- 10- Afshari Z, Motabi F, Ponaghi L. The role of mediators of early maladaptive phrases in the relationship between attachment styles and marital satisfaction. *Fam Psychol*. 2016; 2 (1): 59- 70. [Persian]
- 11- Beck LA, Pietromonaco PR, DeBuse CJ, Powers SI, Sayer AG. Spouses' attachment pairings predict neuroendocrine, behavioral, and psychological responses to marital conflict. *J Pers Soc Psychol*. 2013; 105 (3): 388- 424.

assessment. *J Marital Fam Ther.* 1989; 15: 65- 79.

36- Soleimani AA. The effect of irrational thinking based on psychological approach to marital dissatisfaction. Master's thesis, Tehran Teacher Training University; 1995. [Persian]

37- Seraj F, Nourani Sh, Shakeri MT. Correlation between the difficulty of passing to parenting and marital satisfaction and comparing it with women with first and second child. *Psychiatric Nurs.* 2015; 2 (3): 1- 11. [Persian]

38- Teo T, Noyes J. Explaining the intention to use technology among pre-service teachers: a multi-group analysis of the Unified Theory of Acceptance and Use of Technology. *Interactive Learn Environ.* 2012; 22 (1): 51- 66.

39- Gefen D, Straub DW, Boudreau MC. Structural equation modeling and regression: Guidelines for research and practice. *Communications of the Association for Information Systems.* 2000; 4 (7): 1- 79.

40- Eichenberg C, Schott M, Decker O, Sindelar B. Works citing attachment style and internet addiction: An online survey. *J Med Internet Res.* 2017; 19(5): 161- 170.

41- McClure MJ, Lydon JE. Anxiety doesn't become you: How attachment anxiety compromises relational opportunities. *J Pers Soc Psychol.* 2014; 106: 89- 111.

42- Rao G, Madan A. A study exploring the link between attachment styles and social networking habits of adolescents in urban Bangalore. *Internet J Scientific Res Publicat.* 2013; 3 (1): 1- 12.

43- Luciana RP. One minute more: Adolescent addiction for virtual world. *Proc Soc Behav Sci.* 2010; 2: 3706- 3710.

vulnerability in early childhood: Mechanisms linking early attachment to later depression. *Clin Psychol Rev.* 2011; 31 (7): 1071- 1082.

24- Yuchang J, Cuicui S, Junxiu A, Junyi L. Attachment styles and smartphone addiction in chinese college students: The mediating roles of dysfunctional attitudes and Self-Esteem. *Internet J Ment Health Addiction.* 2017; 15 (5): 1122- 1134.

25- Kim EY, Cho I, Kim EJ. Structural equation model of smartphone addiction based on adult attachment theory: Mediating effects of loneliness and depression. *Asian Nurs Res (Korean Soc Nurs Sci).* 2017; 11: 92-97.

26- Alhayari A, Heidari S, Zhian F. Attachment styles, addiction to the cell phone and how to use it in students. *Psychol Meth Mod.* 2016; (21) 6: 87- 103. [Persian]

27- Choi YY, Seo YS. The relationship between insecure adult attachment and smartphone addiction: the mediation effect of impulsiveness moderated by social support. *Korean J Psychol Couns Psychother.* 2015; 27 (3): 749- 772.

28- Schimmenti A, Passanisi A, Gervasi AM, Manzella S, Fama FI. Insecure attachment attitudes in the onset of problematic internet use among late adolescents. *Child Psychiatry Hum Dev.* 2014; 45 (5): 588- 595.

29- Ghasempour A, Mahmoodi-Aghdam M. The role of depression and attachment styles in predicting students' addiction to cell phones. *Addict Health.* 2015; 7(4): 192- 197.

30- Kline, R.B. Principles and Practice of Structural Equation Modeling. New York: Guilford Press. 2011

31- Besharat, M. A. Development and validation of adult attachment inventory. *Procedia Social and Behavioral Sciences.* 2011; 30, 475- 479.

32- Basharat MA. Build and standardize adult attachment scales. Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran (Research project report); 2001. 1- 7 [Persian]

33- Koo HY. Development of a cell phone addictive Scale for Korean Adolescents. *J Korean Acad Nurs.* 2009; 39 (6): 818- 828.

34- Khazaei T, Saadat Joo A, Shabani M, Senobary M, Bazian M. Investigating the prevalence of cell phone dependence and its relationship with student self-esteem. *J Sci Health.* 2014; 8 (4): 22- 30. [Persian]

35- Fowers BJ, Olson DH. Enrich marital inventory: A discriminate validity and cross-validity